

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 2. Solvuntur opposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

non possit intelligi, nisi de Sacramento exercente suam vim in subiecto disposito, ac proinde in subiecto disposito ad Sacramenta vivorum, debet intelligi in subiecto ita disposito operari plus, quam quodvis aliud Sacramentum vivorum; ergo si aliquod Sacramentum vivorum, v. g. extrema Unctio, potest in subiecto ita disposito remittere per accidens peccatum, id ipsum præstare quoque potest Eucharistia; neque dicas, extremam Unctionem esse Sacramentum mortuorum; hoc enim malè audiret in Theologia; cum nemo possit licite scire, & volens accedere cum conscientia peccati lethalis ad extremam Unctionem, ex eo præcisè, quod sit Sacramentum vivorum.

275. Contra 4. Per Eucharistiam remitti peccata, est doctrina Sanctorum Patrum, quam, cum non doceant de remissione per se, debemus intelligere per accidens. Probatum antec. ex Cyrillo Alexandrino lib. 4. in Joannem, qui, ut prober, Carnem Domini manducaram in hoc Sacramento suscitare mortuos, & dare vitam specialem, docet, voluisse Christum fidem huius rei prius facere, suscitando mortuos tactu carnis, ut in Naim, & apud Principem Synagogæ. Sic Damascenus lib. 4. de fide cap. 14. ait Corpus Domini in hoc Sacramento habere vim, ut omnem immunditiam, & spurcitiam abstergat; Sanctus Ignatius Epist. 14. ad Ephesios: frangentes panem, quod pharumacum immortalitatis est, mortis antidotum, vitamque in DEO concilians JESU CHRISTUM, medicamentum purgans vitia, & omnia pellens mala; sic etiam loquuntur Justinus Martyr in responsione ad quaestiones Christianas propositas in responsione ad 44. Chrysostomus, Augustinus, Cyprianus, & alii apud Eximium Doctorem loco supra citato; ergo &c.

SECTION II.

Solvuntur Opposita.

276. Obijciens 1. Si Sacramenta vivorum causarent aliquando primam gratiam, causarent illam per se, & non per accidens; atqui non possunt illam per se causare; ergo &c. Probatum maj. causarent gratiam ex Christi institutione; sed hoc est illam per se causare; ergo &c. Confirmatur 1. Ut Sacramenta causarent per accidens primam gratiam, & remissionem peccati, opus erat, ut causarent per se aliquem effectum, cui per accidens adveniret prima gratia, & remissio peccati; sed nullum causant effectum per se, cui per accidens adveniat prima gratia, & remissio peccati; ergo causarent per se primam gratiam, & remissionem peccati. Confirmatur 2. Ideo Sacramenta mortuorum causant per se primam gratiam, & remissionem peccati, quia ex Christi institutione causant gratiam in circumstantiis, in quibus prævidit Christus remittendum esse peccatum: atqui id ipsum haberent Sacramenta vivorum; ergo &c. Argumentum istud Achylles est Adversariorum;

verum si vim aliquam habet, contra ipsos pugnat, non autem contra principia nostra. Quapropter

277. Retorqueo argumentum 1. peccata inculpabiliter omissa in confessione valida remittuntur in Sacramento poenitentiae ex Christi institutione; ergo Sacramentum poenitentiae per se, & non per accidens remittit illa peccata. 2. quando Baptismus fide susceptus reviviscit per Sacramentum poenitentiae; gratia accepta vi Sacramenti Baptismi ex Christi institutione remittit peccata post Baptismum commissa; ergo Sacramentum Baptismi per se, & non per accidens remittit peccata post Baptismum commissa. 3. quando Sacramentum extremæ unctionis causat in sententia Adversariorum primam gratiam, quæ peccatum remittitur, illam causat ex Christi institutione; ergo Sacramentum extremæ unctionis per se, & non per accidens causat primam gratiam, & remissionem peccati.

278. Resp. deinde dist. maj. causarent per se in sensu grammaticali, Con. in sensu Theologico, nego maj. & dist. min. nego consequentiam. Ad probationem dist. maj. ex Christi institutione, concurrentibus omnibus circumstantiis, quæ deberent concurrere, si homo esset suæ obligationis, & conscientiae conscius, nego; deficientibus inculpabiliter aliquibus ex accidentalibus oblivione aut ignorantia; Con. maj. & dist. min. hoc est per se causare in sensu grammaticali, Con. in sensu Theologico, nego min. & conseq. quæ omnia constant ex dictis num. 261.

279. Ad 1. Confirmationem nego maj. quia licet ita causare sit causare per accidens, non est unicus modus, ut in sensu Theologico causetur per accidens, cum dentur alii multi modi causandi per accidens, ut patet ex reversionibus, & ex assignata à nobis explicatione; sic quando datur leo, datur animal, sed non est necessè, ut detur animal, quod detur leo, cum aliter, & aliter possit dari animal, quin leo detur, v. g. si detur canis, equus, homo, &c. Ad 2. Confirmationem nego maj. quia Sacramenta mortuorum non ex eo præcisè causant per se primam gratiam, & remissionem peccati, sed quia ut constat ex dictis, eam causant, quamvis homino accedat ad illa Sacramenta cum omnibus requisitis, & conscientia sui peccati, non omittens ex causa quantumvis inculpabili, sed adimplens ea omnia, ad quæ tenetur ex vi Sacramenti.

280. Obijciens 2. Effectus Sacramentorum ex opere operato affirmari nequit à nobis, nisi ex Scriptis Conciliis, & traditione Ecclesiae, aut Patribus innotescat; sed non innotescit virtus in Sacramentis vivorum ad causandam per accidens primam gratiam; ergo &c. Confirm. 1. Sacramenta ex Trid. sess. 7. can. 6. causant gratiam, quam significant; atqui Sacramenta vivorum non significant primam gratiam, sed secundam; ergo &c. Probatum min. ex Flor. in decreto Eugenii

IV. dicente: per confirmationem augemur in gratia, & roboramur in fide, renati autem, & roborati nutrimur divina Eucharistia alimonia; atqui per ista Verba non significatur prima gratia, sed secunda; ergo &c. Confirm. 2. ex Catech. Tridentini tit. de Evch. dicente: verum quod dicitur ex Eucharistia, gratiam tribui, pastores admoncant oportet, ita intelligendum non esse perinde, ac necesse non sit, ut qui reipsa hoc Sacramentum utiliter percepturus est, gratiam antea adeptus fuerit. Constat enim quemadmodum mortuis corporibus naturale alimentum nihil prodest, ita etiam anima, quæ Spiritu non vivit, sacra mysteria non prodesse: ac propterea panis, & vini speciem habent, ut significetur, non quidem revocande ad vitam animæ, sed in vita conservande causa instituta esse; ergo Sacramenta vivorum nunquam possunt causare primam gratiam.

281. Resp. dist. maj. nisi innorescat probabiliter con. omnino certò, nego maj. & dist. min. nego consequ. Sacramenta enim vivorum hanc habere virtutem probabilissimè inferimus ex Concil. & PP. ut constet ex nostris probationibus, imò cum ita probabiliter innorescat, negare non debemus eam virtutem, cum aliunde sciamus Sacramenta esse organa gratiæ, mirabilèque virtutem continere. Ad 1. Confirmat. dist. maj. causant gratiam, quam significant ex Christi institutione, con. ex impositione hominum, nego maj. & dist. min. nego consequ. contractus enim matrimonii, & verba contrahentium, idemque suo modo de aliis Sacramentis, non significant gratiam ex impositione hominum, & tamen eam significant, & causant ex Christi institutione. Ad prob. concessis præmissis. nego consequ. quia Concil. Florentinum. In eo testimonio solum explicat aliquos Sacramentorum effectus, neque causalitatem per accidens, de qua disputamus, quod manifeste patet ex ipso textu, nam ibi Sacramenti poenitentiae virtus per hæc Verba explicatur: quod si per peccatum aegritudinem incurrimus animæ, per poenitentiam spiritualiter sanamur. Qui quidem est effectus per se Sacramenti poenitentiae, ultra quem habet alium effectum causandi gratiam, licet poenitens peccatum non habeat, ut constet ex Tridentino, & omnes fatentur, tum etiam quia ibi ordo, & matrimonium explicantur per hæc verba: per ordinem verò Ecclesia gubernatur, & multiplicatur spiritualiter: per matrimonium corporaliter augetur, & tamen propter hos effectus habent effectus gratiæ sanctificantis, & alios.

282. Ad secundam Confirmationem conc. antec. & nego consequentiam; quia Catechismus in prædicto textu solum explicat institutionem Christi ad causandum per se, quam Pastores tradere debent fidelibus, ut sciant dispositiones, ad quas tenentur, ut recipiant Eucharistiam, quod perspicue patet ex ipso textu, & verbis illis: Pastores admoncant oportet, & dubium esse

non potest, Eucharistiam institutam non esse ad causandam gratiam in illis, qui ita instructi sunt & nihilominus suscipiunt illam cum conscientia peccati mortalis: tales enim iudicium sibi manducant, & bibunt. In nostro autem casu certum est apud Adversarios, & apud omnes, suscipientem ea bona fide, & generali contritione Eucharistiam, non peccare, ac proinde neque iudicium sibi manducare, & bibere; unde Catechismus non loquitur de nostro casu, quod manifestè agnovissent Adversarii, si loquissent verba ejusdem Catechismi immediate subsequentiæ, quæ sic habent: verum hoc idè dictum est, quoniam prima etiam gratia, quam omnes præditos esse oportet, antequam Sacramentum Eucharistiam ore contingere audeant, ne iudicium sibi manducant, & bibant, nemini tribuitur, nisi hoc ipsum Sacramentum desiderio, & suscipiant. Vide à num. 290. & 197.

Quapropter, quando aliquis cum vero desiderio, & voto in executione, quin iudicium sibi manducet, & bibat, accedit ad Eucharistiam, potest ex doctrina Catechismi recipere primam gratiam, qui quidem est ipsissimus nobis casus, & causalitas Sacramenti per accidens. Unde ex hoc ipso textu probant plures nostram sententiam, quam iterum indicavit infra verbis à nobis adductis num. 274. ab iisque potest subjunctis, quæ sic habent: deinde verò fideles intelligant, quemadmodum si optime affuerit, & preparato animo Eucharistiam aliquis sumat amplissimis celestis gratiæ muneribus ornatur, ita contra si imparatus accipiat, non solum nihil sed maxima etiam incommoda, & detrimenta cum accipere; quæ testimonia exponere tenentur Adversarii, eorumque vero sensus explicato agnoscent nullatenus militare contra nos.

Obijcies 3. Qui gravatur conscientia peccati mortalis, suamque obligationem agnoscit, tenetur elicere contritionem, antequam accedat ad Sacramenta vivorum, imò tenetur præmittere confessionem, antequam accedat ad Eucharistiam, si adhuc copia Confessarii, ut constat ex Tridentino sess. 13. can. 11. ergo si accedit absque contritione in re ad Sacramenta vivorum, nunquam recipit fructum Sacramenti. Confirmatur. Ex eo, quod teneatur præmittere saltem attritionem, qui accedit ad Sacramenta mortuorum, si in re non habeat attritionem, non recipit fructum Sacramenti, quamvis habeat attritionem in existimatione: ergo qui accedit ad Sacramenta vivorum, non recipit fructum Sacramenti, si solum habeat attritionem, & non habeat contritionem in re, licet illam habeat in existimatione.

Respondeo dist. antec. tenetur elicere contritionem, quæ talis sit in re, vel existimatione, conc. quæ in re necessaria sit, nego antec. & consequentiam. Ratio est, quia cum sit preceptum, ne accedat ad Sacramenta vivorum ille, qui se gravatum agnoscit culpa mortali, debet prius ita se disponere, ut prudenter iudicet, se esse in gratia, & sic debet præmittere

vel confessionem, quam prudenter judicet validam, vel actum, quem prudenter judicet esse contritionis: hoc autem necessarium est, ut ille prudenter existimet, se esse in gratia, suamque adimpleat obligationem, ne peccatum committat accedens ad Sacramenta vivorum conscius suae obligationis; imò si contingere posset, quod aliquis prudenter judicaret, se non habere contritionem, post lethale commissum, quando illam in re habet, & cum hac prudenti persuasione, quod est in lethali, accedere ad Sacramenta vivorum, peccaret lethaliter; cum autem simul cum peccato actuali non possit habere gratiam, qui ita accederet ad Sacramenta, neque in instanti receptionis haberet veram dispositionem.

286. Quando autem prudenter judicat, se habere contritionem, aliter evenit, licet in re contritionem non habeat, nec peccat accedens ad Sacramenta, excepto uno Eucharistiae Sacramento, quando adest copia Confessarii ex singulari praecepto. Unde si cetera Sacramenta adsint, recipiet gratiam ex vi Sacramenti: neque tenetur ad omnia media, quibus potest consequi gratiam, sed ad illud, quo prudenter judicat, se gratiam consecutum esse; aliter peccator, qui prudenter judicat, se per validam confessionem recepisse gratiam in Sacramento Poenitentiae, teneretur ad aliam confessionem, ut majorem haberet securitatem vel ratione dispositionis à se requisitae, vel potestatis, aut intentionis in absolvente; quod asserere manifestum esset absurdum. Reliqua, quae conducere debent ad praxin in his, & aliis dispositionibus tam ex parte ministrantis, quam recipientis Sacramentum, constabunt Sessione sequenti. Hinc

287. Ad Confirmationem dist. antec. ex eo, quod teneatur praecise ex praecepto, nego, ex eo, quod contritio praescindens à perfecta, & imperfecta sit dispositio necessaria in adultis ex lege DEI ad gratiam recipiendam, ex dictis num. 258. conc. antec. & nego consequenter. Etenim contritio ut praescindens à perfecta, & imperfecta dicitur vel contritionem in re, vel attritionem in re; cum autem ista dispositio necessaria sit ex DEI ordinatione, ut infundatur gratia in adultis, prout etiam definit Tridentinum sess. 14. dicens: *fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus necessarius*; ea de causa adultus, qui attritionem saltem non habet in re, non potest recipere gratiam; contritio vero perfecta non requiritur in accedente ad Sacramenta vivorum, ut medium necessarium ad recipiendam gratiam, ut constat à num. 263. sed ut non peccet in susceptione Sacramenti; cum autem ad non peccandum in illorum susceptione sufficiant contritio existimata, vel attritio in re cum Sacramento Poenitentiae, quod prudenter validum existimatur, licet in re validum non esset; ea de causa contingere potest, quod suscipiens recipiat gratiam, quamvis non habeat contritio-

nem in re, sed contritionem existimata, quae in re esset attritio.

Objicies 4. Si aliquod Sacramentum vivorum causare posset primam gratiam maximè Eucharistia, cum sit omnium nobilissimum, etenim Salvator noster discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias sui erga omnes amoris velut effudit, ut habet Trid. sess. 13. cap. 2. sed Eucharistia nunquam potest causare primam gratiam; ergo neque ullum ex aliis Sacramentis vivorum. Probat ut min. Trid. in eo textu maximè incumbit in laudanda, & extollenda Eucharistiae virtute, eamque explicat dicens esse: *tantum antidotum, quo liberemur à culpa quotidianis, & à peccatis mortalibus preservemur*, quin nullatenus exprimat virtutem causativam primae gratiae: atqui si talem virtutem haberet, eam ibi Trid. exprimeret, cum ad bonum encomiasten pertineat, non tacere, quod est majus, nempe remissionem mortalium, quando dicit, quod est minus, nempe augmentum gratiae; ergo &c.

Confirmatur validè, ut inquit Adversarii ex Trid. sess. 13. cap. 8. dicente de Eucharistia. *Quoad usum autem rectè, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc S. Sacramentum accipiendi distinxerunt, quosdam enim docuerunt Sacramentaliter duntaxat id sumere ut peccatores.* Modo sic: peccatores Sacramentaliter duntaxat sumere, idem est, ac sumere sine fructu; atqui peccator ille bonae fidei in nostro casu adductus peccator est; ergo sumit Sacramentum absque fructu, ac proinde non recipit per accidens primam gratiam.

Resp. con. maj. & nego min. ad probat. dist. maj. in laudanda, & extollenda Eucharistiae virtute ad causandum per se, Con. ad causandum per accidens, nego maj. & dist. min. si talem virtutem haberet ad causandum per se, Con. ad causandum per accidens, nego min. & consequenter de ratione enim accurati laudatoris non est extra chorum saltare, sed profert, & dirigere encomia in ordine ad finem. Quod autem Tridentini finis in testimonio ab Adversariis adducto fuerit explicare causalitatem per se Eucharistiae, est plusquam evidens, si Trid. ejusque Catech. legantur: in ea etenim sess. 13. non solum laudat Tridentinum, extollit, & profert encomia Eucharistiae cap. 2. ut supponere videtur Adversarii, sed per 7. integra, & ordinata cap. ut legenti constabit, quae omnia praemittit, ut postea cap. ult. & octavo instruat fideles, iisque declaret ea dispositione, & puritate se preparare teneri, ut vestem nuptialem induiti, ad divinam hanc mensam accedant, ne sicut peccatores, ita Sacramentaliter duntaxat communicent, ut iudicium sibi manducant, & bibant, ut Catechismus explicat, in quo procul dubio stat causalitas Sacramenti per se: causalitatem autem per accidens jam explicuerat sess. 6. can. 6. dum dixit, omnia

Sacra-

Sacramenta causare gratiam non ponentibus obicem, imò id ipsum supponere iterum videtur infra in illa ipsa sess. 13. can. 5. ex dictis num. 273. hinc

291. Ad Confirmationem dist. maj. idem est ac sumere sine fructu, in sensu Tridentini, nego sine fructu & cum peccato, con. maj. & dist. min. est peccator ponens obicem gratiæ, nego; non ponens obicem Con. min. & nego conseq. Itaque Adversarii ad suum gustum interpretari videntur Tridentini sensum, quod non licet, cum enim ibi agat de causalitate per se, agit de peccatore, qui cum conscientia peccati mortalis gravatus, peccat suscipiendo Eucharistiam; quod sub hoc tit. ita perspicue explicat Catechismus Tridentini, ut nulla habeatur ambigendi ratio: en ejus verba: recte igitur, & sapienter majores nostri, ut in Trid. Synodo legimus, tres hujus Sacramenti sumendi rationes distinxerunt; alii enim Sacramentum tantum accipiunt ut peccatores, qui sacra mysteria impuro ore, & corde accipere non verentur, quos Apostolus ait indignè manducare, & bibere Corpus Domini. De his D. Augustinus ita scribit: *qui non manet in Christo, & in quo non manet Christus, procul dubio non manducat Spiritualiter ejus carnem, licet carnaliter, & visibiliter premat dentibus Sacramentum Corporis & Sanguinis, qui itaque hoc modo affecti sacra mysteria accipiunt, non solum ex his nullum capiunt fructum, sed ipso Apostolo teste iudicium sibi manducant, & bibunt.* Ex quibus vel ipsi Adversarii fateri coguntur, Tridentini sensum non adversari conclusioni nostræ, cum & ipsi fateantur in casu naturæ conclusionis peccatorem illum suscipiendo Eucharistiam non peccare; ut quid ergo afferunt Tridentinum contra nos?

292. Obijcies 5. Ex D. Thoma 3. part. quæst. 72. art. 7. ad 2. dicente: *Si aliquis adultus in peccato existens, cujus conscientiam non habet, vel si etiam non perfecte contritus accedat, dummodo non silius accedat, per gratiam collatam in hoc Sacramento consequetur remissionem peccatorum.* Modo sic: eodem modo consequetur gratiam per Sacramentum confirmationis (de quo ibi est sermo) peccator adultus accedens sine fictione, sive bona fide cum contritione ac consequetur, qui cum attritione accedit immemor sui peccati; atqui iste non consequetur primam gratiam habitualement, sed auxilia gratiæ, quibus disponatur ad consequendam remissionem peccati; ergo neque consequitur primam gratiam habitualement ille, qui bona fide accedit cum attritione.

293. Confirmatur 1. verbis Divi Thomæ quæst. 79. artic. 3. de Eucharistia dicentis: *forte enim primò non fuit sufficienter contritus, sed devotè, & reverenter accedens consequetur per hoc Sacramentum gratiam charitatis, quæ contritionem perficiet, & remissionem peccati: ex quo sic formatur argumentum ex Divo Thoma: solum datur per hoc Sacramentum gratia, quæ*

contritionem perficiat, sed ista est gratia auxilians, & non remissiva peccati; ergo &c. Confirmatur 2. ex responsione ad 3. ubi hæc habetur: *ad 3. dicendum, quod gratia est sufficienter causa remissionis peccati mortalis, non tamen ad remissionem peccati mortalis, nisi cum primò datur peccatori; sic autem non datur in hoc Sacramento, unde ratio non sequitur: ergo ex vi gratiæ susceptæ per Eucharistiam nunquam remittitur peccatum mortale.* Miror valde, similia Divi Thomæ testimonia obijci contra nos, quandoquidem in illis doctrina nostra manifestè continetur. Quapropter

Respondeo, conc. textu Divi Thomæ, nego maj. nam ibi S. Thomas loquitur de illo, qui omnino immemor sui peccati accederet cum sola attritione, vel si peccatum haberet, accederet cum contritione existimata, quæ reveret attritio, in quibus casibus, cum non haberet obicem, reciperet gratiam, quæ peccata remitterentur. Unde ex hoc textu roboretur valde nostra doctrina, neque ibi de auxiliis gratiæ, ad quæ Adversarii confugiunt, vel minimum verbum habet. Ad primam Confirmationem conc. maj. & nego min. nam gratia, quæ contritionem perficiat juxta phrasin Divi Thomæ, Interpretum, & Theologorum, est gratia sanctificans per Sacramentum suscepta, quæ homo ex attrito formaliter, sit contritus habitualiter, quod quidem munus longe abest a gratia auxiliante. Ad secundam Confirmationem nego consequentiam; nam ibi loquitur de gratia per se causata à Sacramento Eucharistiæ, & de peccatore accedente cum conscientia peccati mortalis; quod, ut quisque cognoscat, sufficere legere objectiones, quas ibi dissolvit D. Thomas, cum quo jam diximus, Sacramentum Eucharistiæ nunquam causare per se in sensu Theologico primam gratiam, & remissionem peccati; eam autem causare per accidens, diximus, & dicimus cum ipso Divo Thoma, de ejus mente in hoc puncto dubitare non licet.

Legatur Div. Thomas in 4. dist. 23. quæst. 1. artic. 1. de extrema Unctione loquendo ita habet: *quia hoc robur gratia facit, quæ secum non compatitur peccatum, ideo ex consequenti, si invenit peccatum aliquod vel mortale, vel veniale quoad culpam, tollit ipsum, dummodo non ponatur obex ex parte recipientis; sicut etiam de Eucharistia, & Confirmatione supra dictum est.* Et ideo etiam Jacobus de remissione peccati conditionaliter loquitur, dicens: *si in peccato sit, dimittuntur ei quoad culpam, non enim semper delet peccatum, quia non semper invenit, sed semper remittit quoad debilitatem prædictam, quam quidam reliquias peccati dicunt, quo nihil clariùs adduci potest.* Ex dictis

Fit 1. illum, qui accederet ad Sacramenta vivorum cum inculpabili oblivione sui peccati mortalis, & judicaret se esse in gratia, non peccare suscipiendo Sacramentum; ipsum tamen non recepturum gratiam, quæ remittitur mortale

tale, nisi habeat saltem attritionem ex dictis n. 258. Fit 2. esse peccatum mortale per se loquendo, accedere ad Sacramenta vivorum cum conscientia peccati mortalis. Fit 3. cum Eximio Doctore, illum, qui probabili fide, & ignorantia putaret, sufficere ad dignam Eucharistiae sumptionem attritionem cognitam, & sic accederet, consecraturam primam gratiam per hoc Sacramentum. Ratio est, quia illa ignorantia excusaret a peccato, & simul cum attritione non haberet obicem ad gratiam Sacramenti, cumque Sacramentum conferat gratiam subiecto disposito, sive obicem non ponenti, homo in eo casu dispositus reciperet gratiam.

397. Fit 4. Sacramenta vivorum dici non posse Grammaticaliter Sacramenta mortuorum. Ratio est, quia, quod Sacramenta sint vivorum, vel mortuorum, non est denominatio desumpta à sensu Grammaticali, sed à sensu Theologico. Fit 5. attritionem generalem esse votum omnium Sacramentorum, ad quae quis obligatur, sic cum Sacramento Poenitentiae sufficit attritio ad consequendam primam gratiam, quae sine voto Eucharistiae obtineri non potest ex Catechismo Tridentini citato num. 282. ac proinde talis attritio est votum illius Sacramenti, quando obligat ex dictis num. 268.

SECTIO III.

De requisitis ad licitam Sacramenti administrationem.

298. Plures opiniones leguntur apud Auctores circa administrationem Sacramentorum, quae ad praxin jam deduci non possunt post 65. propositiones ab Innocentio XI. damnatas 3. Martii 1679. non paucae ex illis pertinent ad peculiare Theologiae Tractatus, quas suo loco explicabimus. Duae autem sunt, quae spectant ad Tractatum de Sacramentis in genere, quas hic pro munere tenemur exponere, ne illi, & invalidè Sacramenta ministrentur. Una ex illis est ordine prima, quae sic habet: non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi vetet id lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi; hinc sententia probabilis tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis. Altera est vigesima nona, quam explicabimus, postquam his tribus Sectionibus istam primam propositionem exposuerimus. Pro maiori claritate

299. Suppono 1. Non esse idem opinionem tutiorem, & probabiliorem; quandoque enim opinio probabilior est minus tuta, simulque praescribit, & asserit valorem Sacramenti; opinio autem minus probabilis est magis tuta, & negat valorem Sacramenti; unde ex vi decreti, & in illius sensu tenemur omittere opinionem probabiliorè circa valorem Sacramenti, quando minus

R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

probabilis est tutior; opinio autem tutior dicitur illa, quae non exponit Sacramentum frustrationi, cum probabiliter asserit, Sacramentum non esse validum: minus tuta dicitur illa, quae exponit Sacramentum frustrationi, dum probabiliter asserit validum esse tale Sacramentum. Quapropter opinio tutior non est, quae formaliter respicit praxin, sed à cuius veritate praxis dependet.

Suppono 2. Prædictam damnationem non extendi ad usum urgentissimae necessitatis, in quo ex charitatis praecepto tenemur succurrere proximo meliori modo, quo possumus, neque potest opinio tutior ad praxin deduci, tunc tenemur uti minus tutà sub conditione ex dictis n. 72. & 252. v. g. si infans est moribundus, nec inveniatur aqua naturalis, bene verò lixivium, debet baptizari in lixivio sub conditione, ut si fortè sit materia Sacramenti, possit consequi vitam aeternam. Ratio est, quia ita colligitur ex illis verbis damnatae propositionis *relicta tutiore*; in illo enim casu urgentis necessitatis, cum impossibile sit eligi tutiorem, quae est de Baptismo cum aqua naturali, non relinquitur tutiori: solum enim dicimur relinquere, quae poteramus adhibere, neque in illo casu sit ulla irreverentia Sacramento, cum ipsa urgens necessitas praefereat jus ad administrandum sub conditione, & ubi datur jus ad ita administrandum, irreverentia deficit: sic loqui Sacerdotem in Ecclesia intra divina officia irreverentia est, si tamen necessitas urgeat, ut postulet aliquid necessarium ad Sacrificium, omnino cessat irreverentia.

Suppono 3. Non contineri sub damnatione illius propositionis electionem opinionis minus tuta, quae non versatur circa valorem Sacramenti, sed solum circa modum illud administrandi: unde si Laicus conferret Baptismum in necessitate ductus opinione Scriptorum, & aliorum tradita num. 141. quae asserit, illum licet posse baptizare, licet sit in statu peccati mortalis, quamvis ea opinio esset minus probabilis, & minus tuta, non ideo esset contra prædictam damnationem illam ad praxin deducere. Suppono 4. Opiniones probabiles alias esse probabiles practice, quae hic, & nunc deduci possunt ad praxin; alias probabiles solum speculative, quae, licet fortasse sint verae, hic, & nunc deduci non possunt ad praxin, vel quia minus tuta, vel quia prohibita, vel ex alio capite. Suppono 5. Propositiones aliquas dici damnatas formaliter, quia damnantur expresse, ut extant; alias verò dici damnatas virtualiter, quia, licet formaliter non damnantur, ut extant, attamen ex falsitate propositionis damnatae inferuntur legitime aliarum falsitas. His positis

Assero 1. Sub damnatione huius primae propositionis continetur ea opinio, quae extra casum necessitatis exponit frustrationi Sacramentum. Probatur 1. Idem est dicere, non posse nos extra casum necessitatis, ut monui n. 300.

P p p

uti